

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอปฏิบัติการทางเลือกการเรียนการสอนตามสภาพจริง ในวิชา
หลักสูตรและการสอนทั่วไปสำหรับนิสิตศึกษาศาสตร์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง ประกอบด้วย
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือ
การจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของ
การเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 2 การสร้างแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 3 การจัดทำคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบประสิทธิภาพแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตาม
สภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 5 การทดลองใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อ
พิจารณาความเป็นไปได้

ขั้นที่ 6 การแก้ไขปรับปรุงแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง กับนิสิตศึกษาศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์แนวปฏิบัติของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีปฏิบัติของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 2 ศึกษาความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคของการทดลองจัดการเรียน
การสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 3 สังเคราะห์แนวปฏิบัติของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นที่ 4 นำเสนอแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและปฏิบัติ
การทางเลือกของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยสามารถนำมาแสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้ มีขั้นตอน ดังนี้

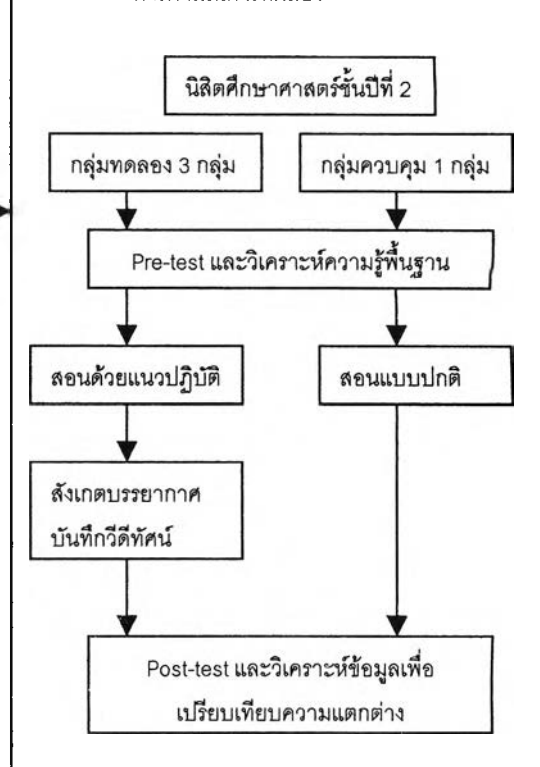
1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การสร้างแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้
 - 2.1 วิเคราะห์แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง
 - 2.2 สร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
 - 2.3 กำหนดองค์ประกอบของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
3. จัดทำคู่มือการใช้
4. ตรวจสอบคุณภาพของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้
 - 4.1 สร้างแบบประเมินแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้
 - 4.2 นำแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา
 - 4.3 ปรับปรุงแก้ไข
5. การทดลองจัดการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติ
6. ปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยนำไปทดลองใช้ในสภาพจริง มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสอบถามสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. แบบสอบถามความสามารถด้านการวางแผนการสอน
3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์
5. แบบสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนตามสภาพจริง

การดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน จากแผนการสอน การสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอน และภาพบันทึกวีดีทัศน์
2. ศึกษาความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง จาก การสอบถามความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์ และภาพบันทึกวีดีทัศน์
3. สังเคราะห์แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง จากแผนการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน ความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์ และภาพบันทึกวีดีทัศน์
4. นำเสนอแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย เป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ และขั้นตอนของแนวปฏิบัติ

ซึ่งรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย จะนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนตามสภาพจริง สำหรับนิสิตศึกษาศาสตร์ โดยศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดองค์ประกอบ และแนวทางในการพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และกำหนดองค์ประกอบของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1.3 คำอธิบายรายวิชาของ รายวิชา กศ. 361 หลักสูตรและการสอนทั่วไป ของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต

2. การสร้างแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ดังนี้

**การวิเคราะห์แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อสร้างกรอบการพัฒนา
แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง**

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>1. เป้าหมายการเรียนรู้</p> <p>1) ผู้เรียนได้รวบรวมความรู้จากหลาย ๆ แหล่งที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ใกล้ตัว</p> <p>2) ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจปัญหาของตนเอง</p> <p>3) ผู้เรียนสามารถรับรู้ สร้างความเข้าใจ และจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนในชีวิตจริง</p> <p>4) ผู้เรียนได้ศึกษาวิจัยและสืบเสาะธรรมชาติที่เป็นจริงของเหตุการณ์</p> <p>5) ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของตนเอง</p>	<p>เป้าหมายการเรียนรู้</p> <p>1) นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งทรัพยากรที่หลากหลาย</p> <p>2) นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจและสามารถจัดการกับปัญหาของงานด้านหลักสูตรและการสอนได้</p> <p>3) นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของงานด้านหลักสูตรและการสอนอย่างเป็นระบบ</p> <p>4) นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทครูกับงานด้านหลักสูตรและการสอน</p> <p>5) นิสิตศึกษาศาสตร์เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านหลักสูตรและการสอน</p>
<p>2. จุดประสงค์</p> <p>1) เพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจในระดับสูง และวิธีการที่ใช้ในศาสตร์สาขาเฉพาะนั้น ๆ</p> <p>2) เพื่อพัฒนาผลผลิตหรือการบริการที่แท้จริงที่สามารถนำเสนอสู่ผู้เกี่ยวข้องได้โดยตรง</p> <p>3) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การวางแผน การค้นหาและการนิยามปัญหา การจัดระบบ</p>	<p>2. จุดประสงค์การเรียนรู้</p> <p>1) เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวางแผนการสอนได้</p> <p>2) เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์จริงได้</p> <p>3) เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง</p>

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การจัดการเวลา การร่วมมือซึ่งกันและกัน การตัดสินใจ และการประเมินตนเอง</p> <p>4) เพื่อพัฒนาการมีพันธกิจต่องาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน หรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายและความสนใจร่วมกัน</p>	<p>4) เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีของนิสิต ศึกษาศาสตร์ต่อศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน</p> <p>5) เพื่อพัฒนาความสามารถของนิสิต ศึกษาศาสตร์ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนิสิต หรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายหรือความสนใจร่วมกัน</p>
<p>3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.1 ผู้เรียนสร้างความหมายและความรู้</p> <p>1) กระบวนการเรียนรู้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียน</p> <p>2) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนเคยมีพื้นฐานที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความรู้ใหม่ได้ และทำให้การเรียนรู้สิ่งใหม่มีความหมาย</p> <p>3) บุคคลเรียนรู้โดยใช้กระบวนการดูซึมเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาหรือการปรับโครงสร้างทางปัญญา</p> <p>4) ผลการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน</p> <p>5) การสร้างความหมายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยตนเอง ในสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น</p> <p>6) ผู้เรียนได้เรียนรู้ จัดระบบ ตีความ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ จัดกระทำหรือตีความ รวมถึงการวิเคราะห์ความรู้เดิมเพื่อ</p>	<p>แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง</p> <p>ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียนโดยเชื่อมโยงสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของนิสิต</p> <p>ขั้นที่ 2 นำเสนอความรู้ใหม่และความรู้พื้นฐานแก่นิสิตในลักษณะที่เป็นการจัดระบบความคิดล่วงหน้า</p> <p>ขั้นที่ 3 นำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะที่ท้าทาย ซึ่งสามารถเลือกนำเสนอได้ตามระดับความเป็นสภาพจริง 3 ระดับ คือ</p> <p>1. ประสบการณ์ทางวิชาการหมายถึง การปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของวิชาไปสู่ปัญหาหรืองานที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงของเนื้อหา นั้น</p> <p>2. ประสบการณ์สมมติ หมายถึง การกำหนดงาน หรือปัญหาที่เป็นสถานการณ์ที่จำลองบริบทจริงของเนื้อหาสาระนั้น ๆ และให้นิสิตแสดงบทบาทสมมติของผู้ปฏิบัติจริงในงานหรือปัญหานั้น</p>

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>แก้ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ได้ด้วยการทำซ้ำโดยใช้ความรู้เดิม</p> <p>3.2 ผู้เรียนใช้กระบวนการสืบสอบทางวิชาการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เรียนได้สำรวจ อภิปราย และสร้างความรู้อย่างมีความหมาย 2) ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้อยากคิดอยากปฏิบัติ และสืบเสาะหาความรู้ด้วยการกำหนดปัญหาที่ท้าทายและตรงกับสภาพจริง 3) ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจข้อมูลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้หรือสังเคราะห์ให้เป็นความรู้ใหม่เพื่อแก้ปัญหาต่อไป 4) ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยอยู่บนฐานของความรู้เดิม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และมีการติดต่อสื่อสารที่ซับซ้อน 5) กิจกรรมหรืองานจะต้องเน้นให้มีการบูรณาการความรู้ทั้งหมดจากหลาย ๆ เนื้อหามาประยุกต์ใช้และเป็นการรวบรวมทักษะต่าง ๆ ที่มีอยู่ไปปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยการคิดที่ซับซ้อน ความรู้ที่ลึกซึ้ง สถานการณ์การเรียนรู้ควรเกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน 6) ผู้เรียนเป็นผู้คิดหาวิธีปฏิบัติ หรือแก้ปัญหาตามแนวทางของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 	<p>3. ประสบการณ์ในชีวิตจริง หมายถึง การนำเสนองานหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทจริง เพื่อให้ นิสิตได้ปฏิบัติหรือทำกิจกรรมในฐานะของผู้ปฏิบัติภายในบริบทจริงของงานหรือปัญหานั้น</p> <p>ขั้นที่ 4 นิสิตวางแผนร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่ได้รับมอบหมาย โดยมีอาจารย์คอยดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการปฏิบัติงานของนิสิตได้ใช้ทักษะการคิดระดับสูง และเกิดความรู้ที่ลึกซึ้งในเนื้อหาสาระ โดยบรรยากาศในการเรียนรู้ต้องประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางสังคมเพื่อความสำเร็จของนิสิต</p> <p>ขั้นที่ 5 อาจารย์และนิสิตอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือผลงานที่ได้ปฏิบัติไป โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้หรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปสู่บริบทจริงของเนื้อหาสาระนั้น</p> <p>ขั้นที่ 6 การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางการประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลว่า นิสิตได้เกิดความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่เป็นเป้าหมายในการเรียนรู้เพียงใด โดยใช้เรื่องราวหรือเหตุการณ์จากสภาพจริงเป็นสิ่งเร้าให้นิสิตได้ตอบสนองด้วยการแสดงออก กระทำ ปฏิบัติ และหรือผลิต ซึ่ง นิสิตต้องประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะอย่าง</p>

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>7) สภาพการเรียนการสอนควรมีลักษณะที่ซับซ้อน เพื่อให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับเงื่อนไขที่ซับซ้อน และความรู้ลึกที่หลากหลาย ซึ่งจะบูรณาการเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้</p> <p>8) ผู้เรียนใช้ความคิดใหม่ในบริบทที่คุ้นเคย และในบริบทใหม่ จนกระทั่งสามารถใช้ความคิดใหม่ได้อย่างมั่นใจ</p> <p>9) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้</p> <p>10) ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้</p> <p>11) ผู้เรียนจะทำงานด้วยกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งทางกายภาพและสมอง</p> <p>14) กระบวนการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติจริง</p> <p>15) กิจกรรมการเรียนรู้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ</p> <p>15.1) สิ่งท้าทายทางวิชาการ</p> <p>15.2) สิ่งท้าทายสมมติ</p> <p>15.3) ปัญหาในชีวิตจริง</p> <p>3.3 การให้คุณค่านอกเหนือจากห้องเรียน</p> <p>1) ประสบการณ์การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง</p> <p>2) การเรียนรู้อย่างมีความหมายต้องเกิดจากการได้รับประสบการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเป็นจริง</p> <p>3) ผู้เรียนต้องสร้างงานหรือแก้ปัญหาที่มี</p>	<p>หลากหลาย การประเมินผลตามสภาพจริงสามารถใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การรายงานตนเอง แบบทดสอบความสามารถ งานตามสภาพจริง เป็นต้น</p> <p>นอกจากนี้ การประเมินผลตามสภาพจริงจะใช้มาตรฐานในชีวิตจริงมากำหนดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลงาน</p>

แนวคิดการเรียนรู้การสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>ความหมายในโลกที่เป็นจริง มีการเชื่อมโยงระหว่างความรู้กับสิ่งที่เป็นจริง</p> <p>4. การให้ผลย้อนกลับ</p> <p>1) ผู้เรียนตรวจสอบความรู้หรือความหมายที่สร้างขึ้นด้วยตนเองหรืออภิปรายแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น</p> <p>5. การประเมินผล</p> <p>1) การเรียนการสอนตามสภาพจริงต้องมีการประเมินผลโดยการประเมินศักยภาพหรือการประเมินตามสภาพจริง</p> <p>2) เกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องใช้มาตรฐานในชีวิตจริงมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผล</p> <p>3) มีการประเมินผลจากผลงานที่สามารถนำไปใช้ได้จริง</p> <p>4) การประเมินผลควรใช้รูปวิธีเป็นเครื่องมือในการตัดสินผลงาน โดยได้มาจากการกำหนดร่วมกันระหว่าง ผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>5) การประเมินผลโดยผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญ</p> <p>6) ผู้เรียนต้องนำเสนอผลงานต่อสาธารณชน</p> <p>7) การประเมินผลต้องสะท้อนชีวิตจริง และเป็นสหสาขาวิชา โดยมีการนำเสนอต่อผู้เรียนด้วยความซับซ้อน คลุมเครือ เป็นปัญหาปลายเปิด และบูรณาการความรู้และทักษะ ผู้เรียนต้องใช้ความคิดระดับสูงในการปฏิบัติ</p> <p>8) การประเมินผลมีเป้าหมายอยู่ที่ผลงานและความสามารถของผู้เรียน โดยเน้นที่</p>	

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>การประยุกต์ใช้เพื่อดูว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ มากกว่าการประเมินว่าผู้เรียนรู้อะไรบ้าง</p> <p>9) การประเมินผลควรมีมาตรฐานในการประเมินผลที่เน้นความรู้ระดับสูงและหลากหลาย</p> <p>10) การประเมินผลต้องตระหนักและให้คุณค่ากับความสามารถที่หลากหลาย รูปแบบการเรียนรู้และภูมิหลังที่ต่างกันของผู้เรียน</p> <p>11) งานในการประเมินผลต้องเป็นงานที่ผู้เรียนทุกคนสามารถทำได้ด้วยตนเองหรือ โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากบุคคลอื่น</p> <p>12) งานในการประเมินผลต้องเป็นงานที่ต้องการความร่วมมือกับผู้เรียนคนอื่น</p> <p>13) ผู้เรียนต้องได้รับการแจ้งให้รู้ล่วงหน้าก่อนการทดสอบ</p> <p>14) งานที่ใช้ในการประเมินผลจะต้องให้มีระดับทางเลือกที่แตกต่างกันของผู้เรียน</p> <p>15) การประเมินผลต้องแสดงให้เห็นจุดแข็งของผู้เรียนมากกว่าจุดอ่อน</p> <p>16) ครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการประเมินตนเอง</p> <p>17) ปัญหาหรืองานในการประเมินผลต้องใกล้เคียงความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง และเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริง</p> <p>18) การประเมินผลต้องประเมินรอบด้าน</p>	

แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง
<p>ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน ในทุกเวลาทุกสถานการณ์และสถานที่ โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย</p> <p>19) วิธีการประเมินสามารถใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบความสามารถ การรายงานตนเอง เป็นต้น</p> <p>6. สื่อการเรียนการสอน</p> <p>1) การเรียนการสอนตามสภาพจริงใช้เหตุการณ์และบุคคลจากโลกที่เป็นจริงเป็นส่วนสำคัญ</p> <p>2) การเรียนการสอนตามสภาพจริงจะให้ความสำคัญกับงานตามสภาพจริง</p> <p>3) ผู้สอนไม่ได้เป็นแหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียว แต่ผู้เรียนต้องเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ</p>	<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <p>1) อาจารย์นำเหตุการณ์และบุคคลจากสภาพจริงมาเป็นสื่อการเรียนการสอน</p> <p>2) อาจารย์ไม่ได้เป็นแหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียว แต่นิสิตต้องเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่หลากหลาย</p>

2.2 พัฒนารอบแนวคิดในการพัฒนาเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้และแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ดังนี้

กรอบแนวคิดในการพัฒนาเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

เป้าหมายการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้รวบรวมความรู้จากหลาย ๆ แหล่งที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ใกล้ตัว
2. ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจปัญหาของตนเอง
3. ผู้เรียนสามารถรับรู้และสร้างความเข้าใจ และจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนในชีวิตจริง
4. ผู้เรียนได้ศึกษาวิจัยและสืบเสาะธรรมชาติที่เป็นจริงของเหตุการณ์
5. ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมของตนเอง

เป้าหมายการเรียนรู้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษาความรู้จากแหล่งทรัพยากรที่หลากหลาย
2. นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจและสามารถจัดการกับปัญหาของงานด้านหลักสูตรและการสอนได้
3. นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของงานด้านหลักสูตรและการสอนอย่างเป็นระบบ
4. นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทครูกับงานด้านหลักสูตรและการสอน
5. นิสิตศึกษาศาสตร์เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านหลักสูตรและการสอน

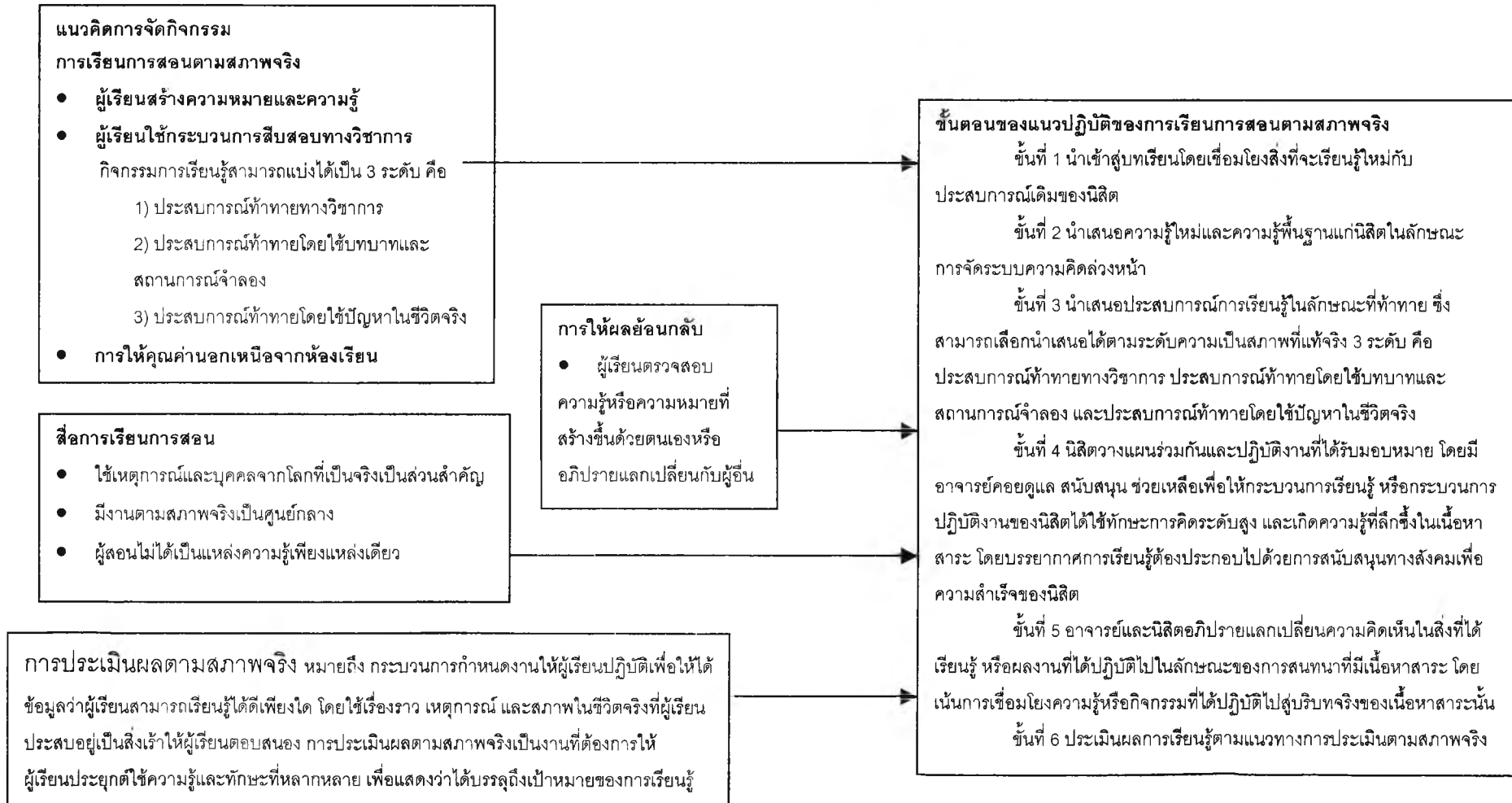
จุดประสงค์

1. เพื่อให้ได้ความเข้าใจความรู้ในระดับสูง และวิธีการที่ใช้ในศาสตร์สาขาเฉพาะนั้น ๆ
2. เพื่อพัฒนาผลผลิตหรือการบริการที่แท้จริงที่สามารถนำเสนอสู่ผู้เกี่ยวข้องได้โดยตรง
3. เพื่อพัฒนาทักษะการนำตนเองในการเรียนรู้ การวางแผน การค้นหาและการนิยามปัญหา การจัดระบบ การใช้ประโยชน์ทรัพยากร การจัดการเวลา การร่วมมือซึ่งกันและกัน การตัดสินใจ และการประเมินตนเอง
4. เพื่อพัฒนาการมีพันธกิจต่องาน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายและความสนใจร่วมกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถวางแผนการสอนได้
2. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์จริงได้
3. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
4. เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีของนิสิตศึกษาศาสตร์ต่อศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน
5. เพื่อพัฒนาความสามารถของนิสิตศึกษาศาสตร์ในด้าน การมีปฏิสัมพันธ์กับนิสิตหรือบุคคลอื่น ที่มีเป้าหมายหรือความสนใจร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการพัฒนาขั้นตอนของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

2.3 กำหนดองค์ประกอบของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษาความรู้จากแหล่งทรัพยากรที่หลากหลาย

2. นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจและสามารถจัดการกับปัญหาของงานด้านหลักสูตรและการสอนได้

3. นิสิตศึกษาศาสตร์ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของงานด้านหลักสูตรและการสอนอย่างเป็นระบบ

4. นิสิตศึกษาศาสตร์มีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของครูกับงานด้านหลักสูตรและการสอน

5. นิสิตศึกษาศาสตร์เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านหลักสูตรและการสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวางแผนการสอนได้

2. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์จริงได้

3. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

4. เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีของนิสิตศึกษาศาสตร์ต่อศาสตร์ด้านหลักสูตรและการสอน

5. เพื่อพัฒนาความสามารถของนิสิตศึกษาศาสตร์ในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับนิสิตหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีเป้าหมายหรือความสนใจร่วมกัน

ขั้นตอนของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

ขั้นตอนที่ 1	นำเข้าสู่บทเรียนโดยเชื่อมโยงสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของนิสิต
ขั้นตอนที่ 2	นำเสนอความรู้ใหม่และความรู้พื้นฐานแก่นิสิตในลักษณะการจัดระบบความคิดล่วงหน้า
ขั้นตอนที่ 3	นำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะที่ท้าทาย ซึ่งสามารถเลือกนำเสนอได้ตามระดับความเป็นสภาพจริง 3 ระดับ คือ 1) ประสบการณ์ท้าทายทางวิชาการ หมายถึง การปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของวิชาไปสู่ปัญหาหรืองานที่เชื่อมโยงกับบริบทจริงของเนื้อหา 2) ประสบการณ์ท้าทายโดยใช้บทบาทและสถานการณ์จำลอง หมายถึง กำหนดงาน หรือปัญหาที่เป็นสถานการณ์สมมติของบริบทจริงของเนื้อหาสาระนั้น ๆ และให้นิสิตแสดงบทบาทสมมติของผู้ปฏิบัติจริงในงานหรือปัญหา 3) ประสบการณ์ท้าทายโดยใช้ปัญหาในชีวิตจริง หมายถึง การนำเสนองานหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทจริง เพื่อให้นิสิตได้ปฏิบัติหรือทำกิจกรรมในฐานะของผู้ปฏิบัติภายในบริบทจริงของงานหรือปัญหานั้น
ขั้นตอนที่ 4	นิสิตวางแผนร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้หรืองานที่ได้รับมอบหมาย โดยมีอาจารย์คอยดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการปฏิบัติงานทำให้นิสิตได้ใช้ทักษะการคิดระดับสูง และเกิดความรู้ที่ลึกซึ้งในเนื้อหาสาระ โดยบรรยากาศในการเรียนรู้ต้องประกอบไปด้วย การสนับสนุนทางสังคมเพื่อความสำเร็จของนิสิต
ขั้นตอนที่ 5	อาจารย์และนิสิตร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือผลงานที่ได้ปฏิบัติไปในลักษณะของการสนทนาที่มีเนื้อหาสาระ โดยเน้นการเชื่อมโยงความรู้หรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปสู่บริบทจริงของเนื้อหาสาระนั้น
ขั้นตอนที่ 6	ประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางการประเมินตามสภาพจริง

3. การจัดทำคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงตามสภาพจริง ซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้น เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้อาจารย์ที่จะนำแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงไปใช้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยในคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงจะประกอบไปด้วย คำสำคัญของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง เป้าหมายของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง จุดประสงค์การเรียนรู้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ขั้นตอนของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และตัวอย่างแผนการสอนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

4. การตรวจสอบคุณภาพของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

4.1 การสร้างเครื่องมือประเมินแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยการพิจารณาองค์ประกอบของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงทุกองค์ประกอบ เพื่อสร้างแบบประเมินแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง เป็นแบบประเมินแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 มาตรา ที่มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง

4.2 นำแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาด้วยแบบประเมินที่สร้างขึ้น

4.3 นำแบบประเมินที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าสถิติหาค่าเฉลี่ย และสรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ปรากฏผลตามตารางที่ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการ	อันดับคุณภาพ
แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง	
1. เป้าหมายการเรียนรู้	
1.1 ความชัดเจนของเป้าหมาย	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
1.2 เป้าหมายมีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	
2.1 จุดประสงค์มีความชัดเจนแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับนิสิต	4.3 มีคุณภาพในระดับมาก
2.2 จุดประสงค์ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	5 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
2.3 จุดประสงค์มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
3. ขั้นตอนของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง	
3.1 มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
3.2 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.3 มีคุณภาพในระดับมาก
3.3 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา รายวิชา กศ.361 หลักสูตรและการสอนทั่วไป	4 มีคุณภาพในระดับมาก
3.4 ความเป็นลำดับขั้นตอน และต่อเนื่อง	5 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
3.5 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ (เป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียน การสอนและการประเมินผล บทบาทและการมีปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิต)	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
3.6 มีความเหมาะสม สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	4.3 มีคุณภาพในระดับมาก

รายการ	อันดับคุณภาพ
คู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง	
1. รายละเอียดในคู่มือ มีความชัดเจน เพียงพอ ที่จะนำแนวปฏิบัติไปใช้ได้	4.3 มีคุณภาพในระดับมาก
2. การใช้ภาษาชัดเจน สื่อความหมาย และเข้าใจง่าย	4.67 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
3. การบรรยายหรืออธิบาย สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.3 มีคุณภาพในระดับมาก
4. ความเหมาะสมของคู่มือสำหรับเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.6 มีคุณภาพในระดับมากที่สุด

5. การทดลองจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ โดยนำแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองสอนในสถานการณ์จริงกับนิสิตศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา หลักสูตรและการสอนทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เป็นเวลา 6 คาบ คาบละ 50 นาที ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2546 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2546 ถึงวันที่ 4 สิงหาคม 2546 เพื่อตรวจสอบว่า แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดีเพียงใด และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองความเป็นไปได้มาปรับปรุงแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงให้ดีขึ้น ซึ่งในการทดลองจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 เลือกกลุ่มทดลองเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นนิสิตศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกฟิสิกส์ ของมหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 32 คน

5.2 สอนด้วยแผนการสอนเรื่อง เทคนิคและวิธีสอน จำนวน 1 แผนการสอน ใช้เวลา 6 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน 4 วิธี คือ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนแบบอภิปราย และวิธีสอนแบบทดลอง แผนการสอนนี้ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยใช้เวลาในการสอน 3 ครั้ง ครั้งละ 2

คาบ ในวันจันทร์ที่ 28 กรกฎาคม 2546 วันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2546 และวันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2546 และในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง อาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน ได้เข้าไปทดลองสังเกตบรรยากาศของกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกตบรรยากาศของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงด้วย

6. การแก้ไขปรับปรุงแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงและคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลจากการทดลองเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ มาเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง กับนิสิตศึกษาศาสตร์

1. ตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจในแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงของผู้วิจัย โดยนำแผนการสอนของผู้วิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณาว่า แผนการสอนของกลุ่มทดลองเป็นไปตามแนวทางของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงหรือไม่

2. การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

2.1 แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อนำไปทดสอบความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง หลักสูตรและการสอนก่อนและหลังการเรียน แบบสอบผลสัมฤทธิ์เป็นแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎี และเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย

2.1.2 ศึกษาจุดประสงค์และเนื้อหาสาระของเรื่อง หลักสูตรและการสอน

2.1.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบผลสัมฤทธิ์เรื่อง หลักสูตรและการสอน เป็น 4 องค์ประกอบ รวม 71 ข้อ ประกอบด้วยเรื่อง ความหมายของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการศึกษาจำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10 เรื่องหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อแปลงไปสู่หน่วยการเรียนรู้จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 13 เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ และเรื่องเทคนิควิธีสอนจำนวน 40 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 56 ของและเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้จำนวน 15 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 21

2.1.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอนตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนและการวัดผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและสัดส่วนของข้อคำถามที่ใช้ รวมทั้งความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

2.1.5 ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบผลสัมฤทธิ์และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่ไม่ได้คุณภาพออกตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิออก โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยยังคงมีสัดส่วนของข้อคำถามในแต่ละเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวัดไว้ เพื่อใช้เป็นแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน จำนวน 60 ข้อ

2.1.6 นำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอนไปให้นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ผ่านการเรียนวิชา กศ. 361 หลักสูตรและการสอนทั่วไปมาแล้ว จำนวน 40 คน ทดลองทำเพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าความเที่ยง KR-20 The Kuder Richardson Formula 20 คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS หาค่าความยากของข้อสอบและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% และจับเวลาในการทำเพื่อกำหนดเวลาในการทำแบบสอบ ปรากฏผล ดังนี้ ค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 ค่าความยากของข้อสอบรายข้อ ได้ผลอยู่ระหว่าง 0.38-0.76 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.70 ซึ่งแสดงว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536) และ เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบผลสัมฤทธิ์คือ 75 นาที โดยใช้เกณฑ์ 80 % ของกลุ่มทำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสร็จ

2.2 แบบสอบความสามารถด้านการวางแผนการสอนของนิสิตศึกษาศาสตร์

2.2.1 ศึกษาทฤษฎี และเทคนิควิธีการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์แบบอัตนัย

2.2.2 ศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการวางแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ความสามารถในการกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการสอน ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และความสามารถในการกำหนดแนวทางการประเมินผล ได้อย่างสอดคล้องกัน

2.2.3 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบความสามารถด้านการวางแผนการสอน ออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และความสามารถในการวางแผนการสอน

2.2.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความสามารถด้านการวางแผนการสอนตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ แล้วนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอนและการวัดผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาถึงความครอบคลุมของเนื้อหาและสัดส่วนของข้อคำถามที่ใช้ รวมทั้งความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวัด ภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

2.2.5 ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามความสามารถด้านการวางแผนการสอนตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.6 นำแบบสอบถามความสามารถด้านการวางแผนการสอนไปให้นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ผ่านการเรียนวิชา กศ. 361 หลักสูตรและการสอนทั่วไปมาแล้ว จำนวน 40 คน ทดลองทำเพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับ ด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach alpha procedure) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS และหาค่าความยากของข้อสอบและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบอัตโนมัติ สูตรที่ใช้คือ

$$P = \frac{Ph + Pl}{2}$$

$$R = Ph - Pl$$

เมื่อ	Ph	หมายถึง	สัดส่วนคะแนนที่นักเรียนกลุ่มสูงตอบถูก คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS
	Pl	หมายถึง	สัดส่วนคะแนนที่นักเรียนกลุ่มต่ำตอบถูก คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

(บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539 : 111-112)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้จับเวลาในการทำเพื่อกำหนดเวลาในการทำแบบสอบปรากฏผล ดังนี้ ค่าความเที่ยงของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 ค่าความยากของข้อสอบรายข้อ ได้ผลอยู่ระหว่าง 0.47-0.59 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30-0.67 ซึ่งแสดงว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดให้ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีคุณภาพ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536) และ เวลาที่ใช้ในการทำแบบสอบผลสัมฤทธิ์คือ 90 นาที โดยใช้เกณฑ์ 80 % ของกลุ่มทำแบบสอบถามความสามารถด้านการวางแผนการสอนเสร็จ

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตศึกษาศาสตร์ มีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อใช้วัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ

นิสิตศึกษาศาสตร์ แบบสอบถามมี 2 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของนิสิต ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต โดยปรับจากแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ Guglielmino (1977) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยแปลข้อความในเครื่องมือวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ Guglielmino จำนวน 58 ข้อ เป็นภาษาไทย

2.3.2 จำแนกข้อคำถามของแบบสอบถามออกเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 8 ด้าน ด้านละ 7 ข้อ ได้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 58 ข้อ

2.3.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของไทย และให้ข้อเสนอแนะ

2.3.4 ผู้วิจัยปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามที่ได้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ถามความคิดเห็นตั้งแต่ระดับมากที่สุด ถึงความเห็นในระดับน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวก 42 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ 16 ข้อ ประกอบด้วยข้อที่ 3,7,9,12,19,20,2,23,29,31,32,35,44,48,53,56

2.3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไปทดลองใช้กับนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ผ่านการเรียนวิชา กศ. 361 หลักสูตรและการสอนทั่วไปมาแล้ว จำนวน 40 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach alpha procedure) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS ได้ค่าความเที่ยง 0.83

2.4 แบบสังเกตบรรยากาศของกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อสังเกตว่า กิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยและอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนอีก 2 ท่าน ดำเนินการสอนนั้น เป็นไปตามแนวทางของแนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริงหรือไม่ และมีความเป็นสภาพจริงมากน้อยเพียงใด โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.4.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อกำหนดดัชนีบ่งชี้ความเป็นสภาพจริงของกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4.2 สร้างประเด็นของการสังเกตจากดัชนีบ่งชี้ความเป็นสภาพจริงของ

กิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยดัชนีบ่งชี้ด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ นิสิตได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง จำนวน 4 ข้อ นิสิตใช้กระบวนการสืบสอบทางวิชาการ จำนวน 4 ข้อ กิจกรรมการเรียนการสอนให้คุณค่านอกเหนือจากห้องเรียน จำนวน 3 ข้อ กิจกรรมการเรียนการสอนมีการสนทนาที่เป็นสาระ จำนวน 5 ข้อ และกิจกรรมการเรียนการสอนมีบรรยากาศที่สนับสนุนความสำเร็จของนิสิตจำนวน 5 ข้อ

2.4.3 สร้างแบบสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนตามสภาพจริงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

2.4.4 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่มีหน้าที่ในการสังเกตบรรยากาศของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ไปทดลองสังเกตบรรยากาศของการเรียนการสอนในระหว่างการศึกษาเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ในระหว่างวันจันทร์ที่ 28 กรกฎาคม 2546 วันพฤหัสบดีที่ 31 กรกฎาคม 2546 และวันจันทร์ที่ 4 สิงหาคม 2546 เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตให้เหมาะสม

2.4.5 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงของประเด็นการสังเกต ความครอบคลุมและความสอดคล้องระหว่างประเด็นการสังเกตกับดัชนีบ่งชี้ความเป็นสภาพจริงของกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งภาษาที่ใช้ในประเด็นการสังเกต เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสังเกต

2.4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่ทำหน้าที่สังเกตและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์กลุ่มทดลองที่มีต่อการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยมีกระบวนการในสร้าง ดังนี้

2.5.1 กำหนดประเด็นของข้อคำถามจากองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย ขั้นตอนของการเรียนการสอนจำนวน 10 ข้อ และการประเมินผล 5 ข้อ

2.5.2 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

2.5.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงของข้อคำถาม ความครอบคลุมของข้อคำถามและความสอดคล้องระหว่างข้อ

คำถามกับจุดมุ่งหมาย รวมทั้งการใช้ภาษา เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม

2.5.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตศึกษาศาสตร์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach alpha procedure) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS ได้ค่าความเที่ยง 0.88

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

3.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา หลักสูตรและการสอนทั่วไป ในระดับชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 กลุ่ม หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

3.2.1 กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองประกอบด้วย นิสิตวิชาเอกสังคมศึกษา จำนวน 32 คน ที่ใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้ศึกษาคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.2.2 กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองประกอบด้วย นิสิตเอกภาษาไทยจำนวน 30 คน ที่ใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้ศึกษาคู่มือการใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.2.3 กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองประกอบด้วย นิสิตวิชาเอกการประถมศึกษา จำนวน 32 คน ที่ใช้แนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน

3.2.4 กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมประกอบด้วย นิสิตวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 33 คน ที่ใช้การสอนแบบปกติโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน

อาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่ทำหน้าที่ผู้สอนในกลุ่มทดลองและผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการสอนวิชา กศ. 361 หลักสูตรและการสอนทั่วไป ใกล้เคียงกัน คือ อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในกลุ่มทดลองที่ 1 มีประสบการณ์สอน 4 ปี อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในกลุ่มทดลองที่ 2 มีประสบการณ์สอน 5 ปี และผู้วิจัยที่ทำหน้าที่สอนในกลุ่มทดลองที่ 3 และกลุ่มควบคุมมีประสบการณ์สอน 5 ปี

3.3 ระยะเวลาในการทดลอง ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาในภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โดยดำเนินการทดลองสอนกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง
ครั้งละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลา 10 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 15
มกราคม 2547 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ 1	เรียนในวันจันทร์	เวลา 8.30 - 10.10 น.
	วันศุกร์	เวลา 8.30 -10.10 น.
กลุ่มที่ 2	เรียนในวันจันทร์	เวลา 14.50 - 16.30 น.
	วันพฤหัสบดี	เวลา 13.00 - 14.40 น.
กลุ่มที่ 3	เรียนในวันจันทร์	เวลา 8.30 - 10.10 น.
	วันพฤหัสบดี	เวลา 10.20 - 12.00 น.
กลุ่มที่ 4	เรียนในวันจันทร์	เวลา 13.00 - 14.40 น.
	วันพฤหัสบดี	เวลา 14.50 - 16.30 น.

ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมีการสังเกตบรรยากาศ
การเรียนการสอนตามสภาพจริง และการบันทึกภาพวิดีโอทัศนในกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม โดยอาจารย์ใน
ภาควิชาหลักสูตรและการสอนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.4.1 ตัวแปรอิสระมี 1 ตัว คือ แบบการสอน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

คือ การเรียนการสอนตามสภาพจริง กับ การเรียนการสอนแบบปกติ

3.4.2 ตัวแปรตาม มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักสูตร
และการสอน ความสามารถด้านการวางแผนการสอน และลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ
นิสิตศึกษาศาสตร์

3.4.3 ตัวแปรอื่นที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์
ที่มีต่อการเรียนการสอนตามสภาพจริง

3.5 แผนแบบการทดลอง ใช้แบบมีกลุ่มควบคุมไม่มีการสุ่ม แต่มีการวัดผล
ก่อนและหลังการทดลอง (Nonrandomized control group pretest posttest Design)

E ₁ -Group	T ₁	X	T ₂
E ₂ -Group	T ₁	X	T ₂
E ₃ -Group	T ₁	X	T ₂
C ₁ -Group	T ₁		T ₂

E₁-Group หมายถึง นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา หลักสูตรและการสอนทั่วไปที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

E₂ และ E₃-Group หมายถึง นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา หลักสูตรและการสอนทั่วไปที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยเป็นอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนจากการศึกษาคู่มือการใช้ที่พัฒนาขึ้น

C₁-Group หมายถึง นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา หลักสูตรและการสอนทั่วไปที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

3.6 ขั้นตอนการทดลอง การทดลองประกอบด้วยกลุ่มทดลองจำนวน 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 กลุ่ม โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน ความสามารถด้านการวางแผนการสอน และคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.6.1 การดำเนินการก่อนการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง ดังนี้

1) ผู้วิจัยประชุมร่วมกับอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ที่ทำหน้าที่สอนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ในวันที่จันทร์ที่ 18 สิงหาคม 2546 เพื่อกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายของเนื้อหาและจัดทำกำหนดการสอนเรื่อง หลักสูตรและการสอน ดังนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้และขอบข่ายเนื้อหาเรื่อง หลักสูตรและการสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความหมายของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการศึกษา
2. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร องค์ประกอบของ หลักสูตร และการแปลงหลักสูตรไปสู่แผนการสอน
3. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ
4. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์นำความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคนิควิธีสอน ไปจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
5. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์สามารถจัดทำแผนการสอนได้
6. เพื่อให้นิสิตศึกษาศาสตร์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีความรับผิดชอบ

เนื้อหา

1. ความหมาย และจุดมุ่งหมายของการศึกษา
2. หลักสูตรและการแปลงหลักสูตรไปสู่แผนการสอน
3. ความหมายของการสอน และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เทคนิค วิธีสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
5. แผนการสอน

ตารางที่ 2 กำหนดการสอนเรื่อง หลักสูตรและการสอน เวลาเรียน 4 คาบต่อ สัปดาห์

แผน การ สอนที่	คาบที่	หัวข้อเรื่อง	จำนวนคาบ
1	1-2	- ชี้แจงคำอธิบายรายวิชา แนวการเรียนการสอน ภาระงาน ความรับผิดชอบ หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ - การศึกษา : ความหมาย - ความมุ่งหมายของการศึกษา - พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ : แนวทางการจัด การเรียนการสอน	2
2	3-6	- ความหมายของหลักสูตร ความสำคัญของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรฉบับปรับปรุง 2533 และหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544	4
3	7-12	- การแปลงหลักสูตรไปสู่หน่วยการเรียนรู้	6
4	13-14	- ความหมายของการสอน และขั้นตอนการสอนทั่วไป	2
5	15-34	- เทคนิคและวิธีสอน (วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบ สาธิต วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบทดลอง วิธีสอน แบบบทบาทสมมติ วิธีสอนแบบสถานการณ์จำลอง วิธีสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัย วิธีสอนแบบ กรณีตัวอย่าง วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน การทำโครงงาน เทคนิคและวิธีสอนแบบร่วมแรงร่วมใจ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	20
6	35-40	แผนการสอน	6

2) ผู้วิจัยนำตัวอย่างแผนการสอนของกลุ่มทดลองที่ 3 ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแผนการสอน

3) ผู้วิจัยประชุมร่วมกับอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่ ทำหน้าที่สังเกตบรรยากาศของกิจกรรมการเรียนการสอนในวันพุธที่ 15 ตุลาคม 2546 ในประเด็น ดังต่อไปนี้ (1) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสังเกตบรรยากาศของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย ความหมายของคำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแบบสังเกต และลักษณะของการแสดง พฤติกรรมของนิสิตที่ปรากฏอยู่ในแบบสังเกต (2) กำหนดระยะเวลาและกระบวนการในการสังเกต

4) ผู้วิจัยและอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอนที่สอนในกลุ่ม ทดลองได้ประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ตามสภาพจริง ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยม ศึกษาจำนวน 2 โรงเรียน สำหรับกลุ่มทดลองที่ 1 (วิชาเอกสังคมศึกษา) และกลุ่มทดลองที่ 2 (วิชาเอก ภาษาไทย) และโรงเรียนประถมศึกษา 1 โรงเรียน สำหรับกลุ่มทดลองที่ 3 (วิชาเอกการประถมศึกษา) เพื่อประชุม ทำความเข้าใจกับคณะครูในโรงเรียนที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ ในเรื่อง การจัดการเรียน การสอนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง บทบาทหน้าที่ของครูที่เป็นแหล่ง การเรียนรู้ตามสภาพจริง และขอบข่ายของความรู้ ความสามารถที่ต้องการให้นิสิตบรรลุ

5) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน ความสามารถด้านการวางแผนการสอน และคุณลักษณะ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบพื้นฐานความรู้ ความสามารถทั้ง 3 ด้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS/PC ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.6.2 การดำเนินการระหว่างเรียน ผู้วิจัยและอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตร และการสอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตาม สภาพจริงกับกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบปกติ ตาม รายละเอียดในแผนการสอน ซึ่งสามารถสรุปความแตกต่างของแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตาม สภาพจริงกับการเรียนการสอนแบบปกติ ได้ในตารางที่ ดังนี้

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>1. นำเสนอความรู้ใหม่และความรู้พื้นฐานแก่นิสิต ในลักษณะการจัดระบบความคิดล่วงหน้า</p> <p>2. เลือกนำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ตาม ระดับความเป็นสภาพจริง 3 ระดับ คือ</p> <p>1) ประสบการณ์ทำทนายทางวิชาการ</p> <p>2) ประสบการณ์ทำทนายโดยใช้บทบาท และสถานการณ์จำลอง</p> <p>3) ประสบการณ์ทำทนายโดยใช้ปัญหา ในชีวิตจริง</p> <p>3. นิสิตวางแผนร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ ทักษะการคิดระดับสูง บรรยายภาคในการเรียนรู้ ต้องประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางสังคมเพื่อ ความสำเร็จของนิสิต</p> <p>4. อาจารย์และนิสิตร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในลักษณะของการสนทนาที่มี เนื้อหาสาระ และเน้นการเชื่อมโยงความรู้หรือ กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปสู่บริบทจริงของเนื้อหาสาระ</p> <p>5. ประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางการประเมิน ตามสภาพจริง</p>	<p>1. นำเสนอความรู้โดยการบรรยายประกอบแผ่น ใส ใบความรู้หรือสื่ออุปกรณ์อื่น ๆ</p> <p>2. มอบหมายงานให้นิสิตศึกษา ค้นคว้า ทำรายงานพร้อมทั้งการนำเสนอ การสาธิต หน้าชั้นเรียน</p> <p>3. การอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p>

นอกจากนี้ ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง
ทั้ง 3 กลุ่ม ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป โดยมี
การดำเนินการ ดังนี้

1) การสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาจารย์ในภาควิชา
หลักสูตรและการสอนได้สุ่มเข้าไปสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบสังเกตบรรยายภาค
การเรียนการสอนตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น กลุ่มละ 3 แผนการสอน โดยใช้เกณฑ์ใน

การตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

2) การบันทึกภาพวีดิทัศน์กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อ

เปรียบเทียบจุดร่วมและข้อแตกต่างของกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริงของกลุ่มทดลอง ทั้ง 3 กลุ่ม

3.6.3 การดำเนินการหลังการเรียน ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังการเรียน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน
- 2) ความสามารถด้านการวางแผนการสอน ซึ่งมีการตรวจและให้

คะแนนในกระดาษเขียนตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม โดยผู้วิจัย และอาจารย์ในภาควิชาหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน แล้วนำค่าคะแนนมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย

3) คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

4) สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริงของนิสิตกลุ่มทดลองทั้งสามกลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์ในการตีความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 ก่อนการทดลอง

1) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หลักสูตรและการสอน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS/PC

2) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการวางแผนการสอนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS/PC

3) ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS/PC

3.7.2 หลังการทดลอง

1) วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักสูตรและการสอนระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม กับกลุ่มควบคุม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

2) วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสามารถด้านการวางแผนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม กับกลุ่มควบคุม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

3) วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม กับกลุ่มควบคุม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

4) วิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์กลุ่มทดลองหลังเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนตามสภาพจริง ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น คำนวณด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

ขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์แนวปฏิบัติของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง

1. ศึกษาวิธีปฏิบัติของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง จากแผนการสอน การสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนระหว่างเรียน และภาพบันทึกวีดีทัศน์

2. ศึกษาความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง จากการสอบถามความคิดเห็นของนิสิตศึกษาศาสตร์ และภาพบันทึกวีดีทัศน์

3. ศึกษาและสังเคราะห์ผลของการใช้แนวปฏิบัติของการจัดการเรียนการสอนตาม

สภาพจริง จากแผนการสอนของผู้สอน บรรยายภาคการเรียนการสอนจากการสังเกต ความคิดเห็นของ
นิสิตต่อการเรียนการสอน และภาพบันทึกวีดิทัศน์

4. นำเสนอแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย
เป้าหมายการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และ ขั้นตอนการเรียนการสอน